



Bryssel, 9. lokakuuta 2024
(OR. en)

14370/24

**Toimielinten välinen asia:
2024/0243(NLE)**

UD 209
MED 43
COMER 118
ECOFIN 1121
POLCOM 269

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	9. lokakuuta 2024
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2024) 441 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖS etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevalla alueellisella yleissopimuksella perustetussa sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta, joka koskee kyseisen sekakomitean päätöksen N:o 1/2023 muuttamista siltä osin kuin on kyse sähköisesti annettavien tavaratodistusten käytöstä 1 päivästä tammikuuta 2025 sovellettavan etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen puitteissa

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2024) 441 final.

Liite: COM(2024) 441 final



EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 9.10.2024
COM(2024) 441 final

2024/0243 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevalla alueellisella yleissopimuksella perustetussa sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta, joka koskee kyseisen sekakomitean päätöksen N:o 1/2023 muuttamista siltä osin kuin on kyse sähköisesti annettavien tavaratodistusten käytöstä 1 päivästä tammikuuta 2025 sovellettavan etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen puitteissa

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevalla alueellisella yleissopimuksella perustetussa sekakomiteassa, jäljempänä 'sekakomitea', unionin puolesta otettavasta kannasta sähköisesti annettavien tavaratodistusten käyttöä koskevan päätöksen suunniteltuun hyväksymiseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskeva alueellinen yleissopimus

Etuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevassa alueellisessa yleissopimuksessa¹, jäljempänä 'yleissopimus', vahvistetaan sellaisten tavaroiden alkuperää koskevat määräykset, joilla käydään kauppaa sopimuspuolten välillä tehtyjen asiaankuuluvien sopimusten nojalla.

Yleissopimuksessa vahvistetaan vapaakauppasopimusten verkostolle alkuperäsääntöjä koskeva monenvälinen kehys, ja sitä sovelletaan rajoittamatta kyseisissä sopimuksissa määrättyjen periaatteiden noudattamista. Yleissopimus mahdollistaa diagonaalisen kumulaation soveltamisen sen 25 sopimuspuolen välillä. Sopimuspuolet ovat Euroopan unioni, Islanti, Liechtenstein, Norja, Sveitsi, Algeria, Egypti, Israel, Jordania, Libanon, Marokko, Palestiina², Syyria, Tunisia, Turkki, Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Pohjois-Makedonia, Montenegro, Serbia, Kosovo*, Färsearet, Moldovan tasavalta, Georgia ja Ukraina. EU:ssa yleissopimus tuli voimaan 1. toukokuuta 2012.

Yleissopimusta muutettiin etuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen muuttamisesta 7. joulukuuta 2023 annetulla etuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen sekakomitean päätöksellä N:o 1/2023, jäljempänä 'tarkistettu yleissopimus'. Tämä päätös tulee voimaan 1. tammikuuta 2025³.

2.2. Sekakomitea

Yleissopimuksen 3 artiklan 1 kohdalla perustettu sekakomitea hyväksyy muutoksia yleissopimukseen, hallinnoi sitä ja varmistaa sen moitteettoman soveltamisen yleissopimuksen 4 artiklan mukaisesti. Sekakomitean työjärjestyksen 12 artiklan mukaisesti sekakomitean päätökset tehdään sellaisten sopimuspuolten yksimielisellä päätöksellä, joissa yleissopimus on tullut voimaan ja jotka ovat läsnä tai edustettuina sekakomitean kokouksessa.

Sopimuspuolilla, joissa yleissopimus on tullut voimaan, on äänioikeus. Kullakin sopimuspuolella on yksi ääni.

2.3. Suunniteltu sekakomitean säädös

Sekakomitean on määrä hyväksyä 16. kokouksessaan päätös sähköisesti annettujen tavaratodistusten käytöstä, jäljempänä 'suunniteltu säädös'.

¹ EUVL L 54, 26.2.2013, s. 4.

² Tätä nimitystä ei pidä tulkita Palestiinan valtion tunnustamiseksi, eikä se vaikuta asiaa koskeviin yksittäisten jäsenvaltioiden kantoihin.

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

³ EUVL L, 2024/390, 19.2.2024.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on vahvistaa yleiset edellytykset sähköisesti annettujen tavaratodistusten hyväksymiselle yleissopimuksen puitteissa.

Suunnitellusta säädöksestä tulee sopimuspuolia sitova 4 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti. Kyseisessä kohdassa määrätään seuraavaa: ”Sekakomitea tekee päätökset tähän yleissopimukseen ja sen lisäyksiin tehtävistä muutoksista”. Sen 4 artiklan 3 kohdan viimeisessä virkkeessä määrätään seuraavaa: ”Sopimuspuolet saattavat tässä kohdassa tarkoitetut päätökset voimaan oman lainsäädäntönsä mukaisesti.”

Tämän muutoksen, joka on tehty sekakomitean päätökseen N:o 1/2023, olisi tullava voimaan 1. tammikuuta 2025.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Euroopan komissio ilmoitti vuoden 2020 alussa yleissopimuksen sopimuspuolille, että suurin osa kauppakumppaneista ei pystynyt antamaan etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperää koskevia tavaratodistuksia asianmukaisessa muodossa (eli allekirjoitettuna käsin, musteella leimattuna tai oikeassa paperimuodossa). Tämä johtui siitä, että tullihallintojen ja talouden toimijoiden välinen yhteydenpito oli keskeytetty useiden sopimuspuolten alueella covid-19-pandemian vuoksi.

Järjestelyjen kattavan soveltamisen varmistamiseksi hyväksyttiin poikkeuksellisia vastavuoroisuuteen perustuvia toimenpiteitä. Tulliviranomaisia pyydettiin hyväksymään etuuskohteluun oikeuttavat tavaratodistukset. Ne annettiin sähköisesti toimivaltaisten viranomaisten digitaalisella allekirjoituksella, leimalla tai sinetillä varustettuna taikka paperikopiona tai sähköisessä muodossa (skannattuna tai saatavilla verkossa).

Sopimuspuolet totesivat, että covid-19-pandemian vuoksi käyttöön otetut poikkeustoimenpiteet paransivat etuuskohtelukaupasta saatuja kokemuksia, ja ne olivat kiinnostuneita jatkamaan poikkeustoimenpiteiden myötä käyttöön otettuja hyviä käytäntöjä. Tässä yhteydessä ne totesivat, että on tärkeää ottaa käyttöön sähköisiä menetelmiä ja pyrkiä yhdessä kehittämään yhteinen järjestelmä, joka perustuu sähköisiin alkuperäselvityksiin ja sähköiseen hallinnolliseen yhteistyöhön Paneurooppa–Välimeri-alueella, jäljempänä ’PEM-alue’.

Sopimuspuolet katsovat, että siirtyminen järjestelmään, jossa tavaratodistukset annetaan sähköisesti ja joka mahdollistaa sähköisen hallinnollisen yhteistyön yleissopimuksen puitteissa, on ensimmäinen askel kohti alkuperäselvitysten täydellistä digitalisointia PEM-alueella. Asiaa tarkasteltaessa olisi otettava huomioon erityisesti yleissopimuksen muutoksen, jäljempänä ’tarkistettu yleissopimus’, tuleva voimaantulo.

Jotta voidaan varmistaa Euroopan unionissa sähköisten tavaratodistusten muodossa annettavia alkuperäselvityksiä koskevien säännösten yhdenmukainen soveltaminen, komissio aikoo perustaa sähköisen järjestelmän seuraavia toimintoja varten: i) sähköisesti annettavia tavaratodistuksia koskevien hakemusten jättäminen; ii) tällaisten tavaratodistusten myöntäminen; ja iii) tietojen tallentaminen ja tiedonvaihto jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välillä ja yleissopimuksen sopimuspuolten kanssa. Sähköinen alkuperätodistusjärjestelmä, jäljempänä ’EU:n e-PoC-järjestelmä’, olisi perustettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 ja sen täytäntöönpanosäännösten mukaisesti.

Sekakomitea hyväksyi 7. joulukuuta 2023 suosituksen N:o 1/2023⁴ sähköisesti annettavien tavaratodistusten käytöstä yleissopimuksen puitteissa.

Suosituksessa vahvistetaan luettelo edellytyksistä. Niiden täytyessä kyseessä on EUR.1-tavaratodistuksen muodossa annettu alkuperäselvitys, jonka tuojaosapuoli voi hyväksyä.

⁴ EUVL L, 2024/243, 15.1.2024.

Kyseiset edellytykset ovat samat kuin tässä ehdotuksessa esitetyt sähköisesti annettavia alkuperäselvityksiä koskevat yleiset vaatimukset.

Jotta voidaan varmistaa selkeä oikeudellinen kehys ja sähköisten todistusten käytön johdonmukaisuus siirryttäessä nykyisestä yleissopimuksesta tarkistettuun yleissopimukseen, joka tulee voimaan 1. tammikuuta 2025, yleissopimusta olisi muutettava vahvistamalla yleiset vaatimukset, jotka koskevat lisäyksessä I olevan 17 artiklan 4 kohdan mukaisia sähköisesti annettavia alkuperäselvityksiä.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 218 artiklan 9 kohdassa määrätään, että neuvosto tekee päätöksen "sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita".

Ilmaisu "säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia" kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka "voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätävä antaa"⁵.

4.1.2. Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

Sekakomitea on sopimuksella eli tässä tapauksessa etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevalla alueellisella yleissopimuksella perustettu elin.

Säädös, joka sekakomitean on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti kansainvälisen oikeuden nojalla sitova. Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee.

4.2.2. Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät yhteiseen kauppapolitiikkaan.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta.

⁵ Unionin tuomioistuimen tuomio, 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustan olisi oltava SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska sekakomitean säädöksellä muutetaan yleissopimusta, se on aiheellista julkaista hyväksymisen jälkeen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevalla alueellisella yleissopimuksella perustetussa sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta, joka koskee kyseisen sekakomitean päätöksen N:o 1/2023 muuttamista siltä osin kuin on kyse sähköisesti annettavien tavaratodistusten käytöstä 1 päivästä tammikuuta 2025 sovellettavan etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen puitteissa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni teki neuvoston päätöksellä 2013/94/EU¹ etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen, jäljempänä 'yleissopimus', joka tuli unionissa voimaan 1 päivänä toukokuuta 2012.
- (2) Yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaan yleissopimuksella perustettu sekakomitea, jäljempänä 'sekakomitea', voi päättää yleissopimukseen tehtävistä muutoksista.
- (3) Sekakomitean on määrä hyväksyä 16. kokouksessaan päätös sähköisesti annettavien tavaratodistusten käytöstä.
- (4) Yleissopimusta muutettiin sekakomitean päätöksellä N:o 1/2023², joka tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025. Sekakomitea hyväksyi 7 päivänä joulukuuta 2023 suosituksen N:o 1/2023³ sähköisesti annettavien tavaratodistusten käytöstä yleissopimuksen puitteissa. Jotta voidaan varmistaa selkeä oikeudellinen kehys ja sähköisten tavaratodistusten käytön johdonmukaisuus siirryttäessä yleissopimuksen nykyisistä säännöistä tarkistettuihin yleissopimuksen sääntöihin, jotka tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025, päätöstä N:o 1/2023 olisi muutettava siten, että tarkistetun yleissopimuksen lisäyksessä I olevaan 17 artiklan 4 kohtaan sisällytetään sähköisesti annettavia alkuperäselvityksiä koskevat yleiset vaatimukset.

¹ Neuvoston päätös 2013/94/EU, annettu 26 päivänä maaliskuuta 2012, etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen tekemisestä (EUVL L 54, 26.2.2013, s. 3, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2013/94\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2013/94(1)/oj)).

² Etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen sekakomitean päätös N:o 1/2023, annettu 7 päivänä joulukuuta 2023, etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen muuttamisesta (EUVL L, 2024/390, 19.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/390/oj>).

³ Etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen sekakomitean suositus N:o 1/2023, annettu 7 päivänä joulukuuta 2023, sähköisesti annettavien tavaratodistusten käytöstä (EUVL L, 2024/243, 15.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/243/oj>).

- (5) Koska sekakomitean päätös sitoo unionia, on aiheellista määrittää sekakomiteassa unionin puolesta otettava kanta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Unionin puolesta sekakomitean 16. kokouksessa otettava kanta perustuu tähän päätökseen liitettyyn sekakomitean säädösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja